

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravištvu „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 15. avgusta 1908.

Štev. 33.

Slovensko koroško dijaštvo.

Luč omike in izobrazbe, ki je v prejšnjih časih sijala samo vitezom in samostanom, se je v zadnjem stoletju jela širiti tudi med širše sloje ljudstva! Vsaj se nam vedno poudarja: Zdaj velja plemstvo razuma, ne pa rojstva, in krasne šolske palače so se jele odvarjati sinovom celega ljudstva, zato, ker posamezniku ni treba poduka plačevati. — Zopet pa moramo reči: Ne pa menda kot vsakdnevni hujskači, ampak kot ljudje, ki smo presenečeni od najgloblje žalosti, ko premostrivamo dejstva in suhe številke! Tudi na srednješolskem polju smo Slovenci na Koroškem pravi pastorki! Čuj te: Na Koroškem je ena realka, namreč v Celovcu, in ta šteje 310 dijakov. Med 310 dijaki je 7 Slovencev in 4 Lahi. Ne vemo, kam bi se dejali, ko beremo te številke! A čuj te naprej: Samo celovških dijakov je 110, iz vseh slovenskih pokrajin pa se je našlo 7 dijakov za realko. Kje naj torej dobivamo naraščaj za inženirje, za civilne geometre, za častnike, za izobražene domače gospodarje? Na 900 koroških Nemcev pride 1 dijak na realki, pri Slovencih pa šele na vsakih 13.000.

Pojdimo naprej! Poglejmo na gimnazije. Na vseh treh koroških gimnazijah je približno 1000 dijakov. Med temi je 106 Slovencev in precej nad 800 Nemcev. Nemci imajo osemkrat toliko gimnazijcev kot Slovenci. Pri Nemcih pride na kakih 300 ljudi 1 gimnazijec, pri Slovencih pa šele na vsakih 900 ljudi. Pri tem je pa treba poudarjati, da so vse druge šole, ki so Slovincem skoro popolnoma deveta dežela, skoro izključno napolnjene z Nemci, kot trgovska šola, licej za dekleta, kmetijska šola, rudarska šola itd.

Ravno tako izgleda na učiteljsku. Na vseh razredih s pripravnico vred je bilo preteklo leto približno nad 200 dijakov. Slovencev je bilo 33. Torej sedmi del. So bila leta skoro zaporedoma v zadnjem času, ko sta stopila komaj dva slovenska učitelja iz četrtega letnika v javno službo. Ravno to leto smo morali gledati, kako sta samo dva, Dobršek in Glančnik, romala v slovenski Korotan! — Samo dva, ko ob enem na Koroškem deluje kakih 700 učiteljskih moči!

Dragi slovenski rojaki, posebno dragi vi kmetje, vprašamo vas, zakaj ne pošiljate svojo mladino bolj v Celovec? Ali je pomanjkanje talentov? Nikakor ne! Slaboumnežev, kot jih šteje labudska dolina in kotarski okraj vse polno, mi sploh ne poznamo. Že zaradi tega ne, ker je slovenski rod na Koroškem veliko bolj nraven in čistega značaja, kot nemški.

V krškem okraju (popolnoma nemšk) je nad 70 odstotkov vseh rojencev nezakonskih.

V nemškem šentvidskem okraju je 54 odstotkov nezakonskih otrok. V Brežah (nemško) je približno 60 odstotkov nezakonskih!

Slovenski okraji v tem oziru nebeško visoko prekašajo svoje nemške rojake.

V Pliberku je 20 odstotkov nezakonskih otrok, v borovljskem okraju kakih 26 odstotkov, v trbiškem samo 14 odstotkov.

Samo v velikovškem in celovškem okraju je malo slabše, to pa ravno spet tam, kjer se Slovenci mešajo z Nemci.

Ljudstvo je torej primeroma gotovo zdravo. Kje so potem vzroki?

Poglavitni vzroki so sledeči:

1. Obubožanje kmečkega stanu; 2. nesrečni sistem na ljudskih šolah; 3. vnebovpijoče krivice napram Slovincem na srednjih šolah.

Bili so časi, in ni še predolgo kar so minuli, preteklo je morda 40—50 let, ko je bilo na celovški gimnaziji 30—35 % vsega dijaštva slovenskega! Zdaj smo padli na 17 odstotkov! Bili so časi, ko je na celovškem učiteljsku bila skoro polovica vseh dijakov slovenska, tako, da so se profesorji že bali, da zna učiteljske postati utrakvistično, to se pravi: dvojezično! O tem ve povedati še g. Apih, profesor v pokoju. A ti časi so minuli. Zdaj šteje učiteljske sedmi del, ali 15—16 odstotkov slovenskih dijakov.

Razumemo popolnoma prvi razlog: Naš kmet silno težko pošilja svoje fante v mesto.

Denarja namreč nima! Kar ga ima, to je ravno prav za davek. 200 kron, to je silna svota v današnjem kmečkem gospodarstvu; navadno naš kmet toliko denarja še vidi ne! In vendar je to najmanj, kar stane dijak eno leto v mestu. Posebno zdaj, ko so v Celovcu vse cene tako po-

skočile. Prej je bilo dosti dijakov, ki so z 2—3 goldinarji stanovanje plačevali. Zdaj je 4—5 gold. premalo. Zato je malo slovenskega dijaštva v Celovcu, in kar ga je, je zanemarjeno, lačno, ubogo, da se ga Bog usmili! Po ljudskih kuhinjah, poleg surovih socialdemokratov juho in meso naglo požirati ni ugodno. Zvečer s fižolom v Salmstrasse za 12 vin. si lačen in prazen trebuh napolnjevati, to niso tolažilni trenutki v dijaškem življenju, ko vidi druge s finimi palčkami po Novem trgu se izprehajati, zvečer pa v elegantnem fraku plesni kurs obiskavati.

Tudi drugi razlog je jase n. Priprava na naših ljudskih šolah je taka, da ji ni para na svetu. — Fant, ki grize trdo nemščino po štirih letih ljudske mučilnice tako kot pečen bob, mora sprejemni izpit napraviti v nemškem jeziku za nemško srednjo šolo! So slučaji, da so slovenski dijaki padli pri tem izpitu, ker niso znali nemških molitev, ker so pisali slovenski š namesto sch v diktatu ali slične „smrtne“ grehe delali. Padli so za celo leto. Postal i so potem prvi odličnjaki v latinskih šolah. A kdo povrne staršem tistih 400 kron, ki so jih potrosili za eno leto celovške ljudske šole?

Slovenski dijaki v gimnaziji zaradi nemščine večkrat odliko zgubijo v prvih razredih.

Pri culukafrih pa se nam zdi, da smo, ko posvetimo v celovške srednješolske razmere. Zadnje leto so bili samo trije profesorji popolnoma večji slovenskega jezika na vseh srednjih šolah. Na gimnaziji dva in v realki eden. Mi seveda ne moremo smatrati gospoda učitelja na učiteljsku kot sposobnega, ko lomi večkrat koroško narečje ter niti gladko pismene slovenščine ne zna, tako da ga dijaki spravljajo naravnost v zadrego. Sploh pa je on vadniški učitelj in ne reden profesor. Dve bori uri se poučuje slovenščina v gimnaziji na teden. Vsak dijak ve, da se more materni jezik s am naučiti s tem, da doma čita! A šola mu tega ne da! To lahko vsi, ki so na teh šolah študirali, izpričajo. Niti po osmih letih ni slovenski dijak, ako bi se zadovoljil samo s šolskim podukom, v stanu, da piše gladko in pravilno slovensko razpravo! Med kakimi 40 srednješolskimi profesorji se torej na-

Podlistek.

Na Obir. (2141 m.)

Iz Pokrč.

(Dalje.)

Od Rainerjeve koč e smo bili v 20 minutah na vrhu.

„Na vrh stopivši sedi!
Neznan svet se ti odpre.“

A! a-a! Divno! Človek ne ve, kaj bi najprej občudoval. Čudovita so, Bog, tvoja dela! Kaj je vsa človeška umetnost, kaj je čar panoram, kaj ves blesk gledališč? Pena in slama! Divni Gorotan zreti raz naš Obir, to je nekaj! —

Začel se je ravno boj jutrnoladega solnca z lenosivo meglo. Kakor ostre pšice so se spuščali solčni žarki v doline. Kmalu so imeli meglo, ki je pokrivala ves Gorotan, razdrto, razsekano. Minilo je pol ure, in že so se začele prikazovati prijazne vasi ce, zeleni holmi, bele cerkvice v dolini. Posamezni megleni kupčki so še drhteli, raztrošeni po celi dolini od šmarješkega vrha nad Pliberkom in gor do rabeljskih strmin, kakor bi koklja vodila svoja bela piščeta. Malo še in močan veter je prepodil zadnjo meglico in zadnji oblček čez gore, in razgled je bil krasen, zrak čist, da je oko samo lahko seglo do najoddaljenejših planin.

Proti severu zagledamo najprej Dravo, ki se nam kakor srebrna kača vije pod nogami. Daleč gori pri Beljaku jo že zagledamo, vije se skoz celi Rož in se skrije očem šele pod Veli-

kovcem, kjer se zavije doli proti Lipicbahu. Ob nji se vlečejo konglomeratski holmi: Petelin nad Rožekom, Turje, Dobajna, Osojnica, Radiški in Zablatki holm in na kraju Škarbina. Onstran teh robov, od Dobrača pa dol do Svinke planine, Pliberka in Pece, pa je velikanska ravnina videti kakor da bi bila to ena sama velika planjava s Podjunsko dolino vred. Kajti hribi in gore, kakršne so med Beljakom, Celovcem in med Velikovcem, Dobrovasjo in Št. Vidom v Podjunski dolini, skoraj izginejo. In takorekoč pod nogami nam leži ta krasni ravni svet. In na njem tri mesta (Beljak, Celovec in Velikovec) in toliko jezer (Vrbsko, Baško, Hodiško, Klopinsko); vmes se zasveti tupa tam Krka in Glina. In stotine vasi in posameznih pristav in cerkvâ brez števila! In kako lepo se vijejo med zelenimi njivami, travniki in gozdovi bele ceste! Oko se ne more nagledati in išče in išče, dokler ne najde na tem od božje roke same izvirno ustvarjenem živem zemljevidu tudi svoja najljubša gnezdišča, kraje, kamor nas žene sladak spomin še vsaki dan. Moje oko ni mirovalo prej dokler ni našlo svojega Jerberga s prijazno cerkvico sv. Katarine, vrlega Roža, Velikega Strmca, Kostanje, Dvora itd.

Obkrožena je ta velikanska ravnina na severni strani z vrsto srednje visokih gor, ki se vrstijo gor nad Kostanjami (Orel) na severni strani Vrbskega jezera, in dalje doli s Frajdenbergom, Gosposvetsko, Urhovo, Šenthelensko, Krištofovo goro, Brankovcu in južnimi odpad i Svinke planine, ki nosijo na sebi Visoko Bistrico in lepe Djekše. Pod Velikovcem kaže Lisna svoje

svetišče, pri Šmihelu sv. Katarina, pri Dobrlivasi sv. Jurij na štrlini.

Za temi gorami na severni strani občudujemo najprej znano Osojščico za Osojskim jezerom. Še bolj na sever pa se razprostira noriško gorovje okrog Milštatskega in Osojskega jezera, ki krog Krške, Motniške, Gorčiške doline, katero valovito gorovje, pokrito z vasm i, njivami, in z zelenimi gozdovi po svojih vrhovih sega pod vznožje snežnikom na deželni meji. Meje Gorotana pa se vidijo raz Obir v taki natančnosti in popolnosti, kakor raz noben drug vrh.

Poglejmo torej v sinje daljave. Na desno mimo Dobrača (2167 m), kateri stoji pred nami osamljen, a z vsem svojim čudovitim veličastvom kot „koroški Rigi“, zagleda napeto oko visok snežen rob: Visoke Ture z visokim Klekom. S svojimi 3798 m je kralj ne le samo koroških planinskih velikanov, ampak sploh vzhodnih planin. Večni sneg ga pokriva, in njegov večni ledenik obsega v Pasterci 30 km². Zaporedoma se vleče vrsta snežnih orjakov: Hochnarr (3258 m) Ankogel, Sonnblick, Hochalpenspitz (3355 m) i. dr. Pred zadnjim vrtajo še na turškem predoru iz Malnice v Gaštajn na Solnograškem, kateri predor bode še daljši kakor oni skoz Rožčico. Skoz prelaze se celo vidi Dachsteinova skupina, ki stoji na solnograško-štajersko-gornjeavstrijski meji.

Na desno za visokimi Turami zremo različne vrhove (takozvane „Nock“) in za njimi zopet velikana Königstuhl (2331 m) na koroško-solnograško-štajerski meji, za njim na desno slovečega Eisenhuta. Še bolj na desno proti Tržiškemu sedlu, po katerem vozi državna železnica, je Kravja

hajajo celi trije pravilni Slovenci! Neki mladi slovenski profesor na celovski realki je moral pred dvema leti po nekaj mesecih oditi v Maribor. Na realki je pouk v slovenščini naravnost smešen. Slovenci, ki so doma vedno slovenski govorili, se učijo vkup z Nemci in Lahy s pomočjo nemškega jezika slovenščino. — Zakrijmo si obraz od same sramote! Ob enem moramo gledati, kako nemška gospoda dela resne obraze, na katerih so vklesane poteze: Pravica nad vse!

Kaj naj mi Slovenci porečemo, ako ob enem moramo gledati, da se na našem domačem učiteljsku, ki je za koroško prebivalstvo, šopirijo ljudje, ki so nam popolnoma tuji: Albanci! Vlada ima svoje namene ter hoče širiti avstrijsko misel doli, dobro! Zakaj pa ne širi med domačini tudi domoljubno, narodno, avstrijsko misel? Albanski dijaki so dobili od vlade stanovanje in hrano zastonj, povrh pa smo gledali pobotnice, na katerih je bilo zapisanih 10 mesečnih kron za zabavo od vlade. V počitnicah pa jim je vlada še izlete plačevala. V šoli nobeden ni padel! Smeli so biti lenuhi, potepuhi; delali so izpite v splošno zabavo in v zgled svojim tovarišem. Pri tem so se pa Albanci kot tuji dijaki večkrat obnašali kot oholi in surovi, ker je stala za njim vlada. G. Palla, „največji pedagog“ današnjega časa, je rekel Albancu Mitroviču l. 1906: Zapomnite si v Albaniji, da ste Avstrijec! Lepa reč! Plača pa te učitelje za Albanijo Avstrija z dragim ljudskim denarjem. Kruta usoda pa je prečrtala vladi tudi račun z albanskimi dijaki. Namen vlade ž njimi se je popolnoma ponesrečil. Albanski dijaki, ki govorijo laščino popolnoma gladko kot svoj materini jezik, si nemščino slabo privadijo. Nemščino! Ko bi se učili vsaj hrvaški, bi jim še kaj hasnilo v Albaniji! Kaj dobro doli z nemščino? Ti dijaki so pa, ker so popolnoma brez duševne vzgoje, navdušeni narodovci v albanskem smislu. Albanija Albancem; to je njihov vzor! Pri tem pa krepko sovražijo vsak tuj vpliv, bodisi laški ali avstrijski ali turški.

To moramo mi Slovenci gledati! Medtem ko slovenski fantje tešče v šolo hodijo in tam, ker so Slovenci, občutijo nemilost nemških profesorjev, opoldne komaj kaj prizgrizniti dobijo in na večer pri kakih samostanskih vratih odpadke pobirajo, sedijo tuji pri polnih vladnih skledah! Vlada, šolniki, profesorji, na čelo si trkajte! Iz slovenskih src izruvate dosledno in brezsrčno domoljubno, narodno misel! Zapomnite si to! Na avstrijskem jugu je naravni in od Boga postavljen ščit domovine slovanski narod: Slovenski in hrvaški, pa prav noben drug. Tega je treba ohraniti vernega in skrajno narodnega. Edino le tako se služi avstrijski misli!

Sila rodi protisilo!

(Iz volilnega okraja.)

Dne 7. t. m. vršila se je nova volitev v I. razredu za občino Medgorje, ker je c. kr. deželna vlada za Koroško na podlagi rekurza volilcev zaradi raznih nepostavnih dejanj prvotno volitev razveljavila. — Naša stranka je v tej

planina. Zadaj za širokohrbtno Svinsko planino štrli navsi Sirbica, Krebenca in v severo-zahodnem kotu dežele znani Speickkofel. Proti jugu se vleče dolga Koralpa, vzporedno z nasproti ležečo Svinsko planino. Med obema pa leži lavantinska dolina, ki je med Volšperkom in Št. Pavlom silno rodovitna (koroški paradiž). Znamenita je tudi kislava voda (Preblauer). Slovi tudi lavantinski mošt in sadje, kojega so leta 1903 izvozili nad 700.000 kil. Kislata voda pa povzročuje po krajeh — širok vrat. Najvišji vrh korskih planin leži na štajersko-koroški meji in se imenuje tudi Koralpe (tudi Speikkogel). Leži Št. Andražu nasproti, kjer je stoloval nesmrtni vladika Slomšek. Slomška se stari Lavantinci še sedaj spominjajo, a žal da v nekdanji njegovi stolici nima nobenega spomenika. — Po lavantinski dolini vozi železnica Celje-Zeltweg.

Daljši pogled proti jugu na obmejno gorovje pa nam zapira — Peca. Dolgočasna gora. Jezi se, da sega v njeno osrčje po bogate zaklade (svinec) — tujčeva roka. Da si jezo ohladi, piha po zimi tako sapo od sebe tja čez Pliberk proti Dravi, da pomrznejo nižave sinovom — ušesa, in sedaj rečejo: „Peca šepče“.

(Dalje sledi.)

Smešnica.

* Gospod: „Matevž, ti si gotovo žejen, ker si prišel tako daleč. Ali želiš vina, ali piva ali morda rajši glažek žganja?“ — Matevž: „Dajte mi najprej polič vina, da se oddahnem, potem za žejo liter piva, in nazadnje za nameček požirek žganja.“

borbi propadla za 3 glasove; naši kandidati dobili so po 14, oni nasprotnikov pa po 17 glasov.

Sedanji gosp. župan Sušnik p. d. Krasnik določil je za volišče svoj dom v Podgradu, v katerem se nahaja sedaj tudi občinski urad in kjer se on najbolj domačega in varnega čuti. Volišče bilo je torej postavljeno na skrajno mejo občine.

Nezadovoljnost proti sedanjemu županu postaja v občini vsestranska in ta nezadovoljnost je združila to pot vse dobro misleče volilce v en krog, da bi na podlagi kompromisne liste pod imenom stranke reda (Ordnungspartei) skupno nastopili in z združenimi močmi pripomogli pravici do zmage.

Volitev je bila določena na 2. uro popoldne in se je tudi točno pričela. Kot zastopnik c. kr. dež. vlade bil je navzoč okrajni komisar gosp. dr. pl. Josch, katerega pa župan volilcem niti predstavil ni, ker je bil popolnoma zbežan. Ko je župan kot predsednik volilne komisije volilcem prečital nekatere odlomke volilne postave, kako se ima volitev vršiti in kdo sme voliti in voljen biti, se je z volitvijo pričelo. Strmeli smo, kako se je ista vršila v navzočnosti c. kr. vladnega komisarja in ne oziraje se na postavne določbe volilnega reda. — Nevolja je nastala vsled tega vseobča in ko si je gosp. župan še dovolil, članom komisije naravnost diktirati, kako da naj postopajo in glasujejo pri oddaji pooblastil, je ogorčenje priklopelo do vrhunca.

G. dr. Brejce, ki je bil na volišču navzoč kot častni občan občine Medgorske, je odločno protestiral proti takemu postopanju in zahteval, da se zabeleži to v zapisnik. A pomagalo ni nobeno ugovarjanje. G. župan Sušnik ne pozna v tem oziru nobene meje in postava mu je deveta briga. Tako je prišlo, da so županovi pristaši-kimavci v volilni komisiji odobrili vse, kar je bilo njemu ljubo, in zavrgli vse, kar mu ni prav hodilo. Nastopalo se je v tem smislu brezobzirno in ni se čuditi glasom, ki so se čuli izmed občinstva, da to niso več zdrave, pač pa prave turške razmere. Taka surova sila pa mora naravno roditi protisilo, in ker je županovo postopanje splošno tako, ni se čuditi temu, če so se poštene močje te krute sile njegove naveličali, se obrnili od njega ter se ga sedaj želijo po postavnem potu čim prej mogoče iznebiti, na to častno mesto pa postaviti moža, ki bo vsem občanom enako pravično županoval in ne bode poznal le edino samega sebe.

Pa vrnimo se zopet k stvari nazaj.

Častni občan učitelj K. P. v C. je upokojen. Kot tak bi se bil imel volitve udeležiti osebno, poslal pa je pooblastilo županovi stranki. Komisija je to pooblastilo odobrila, ker je smatrala volilca kot javno uradno osebo. Temu nasproti pa je komisija zavrgla pooblastili častnih občanov prošta W. iz P. in župnika Č. iz G., ker sta bila po cerkvenih pravilih uradno zadržana se volitve osebno udeležiti. Sprejelo pa se je pooblastilo kn. šk. kancelarja W., ker je „beim Fürstbischhof angestellt“, kakor se je g. župan mogočno izrazil blagovolil, ko ga je gosp. dr. Brejce opozoril, da je to eno in isto, in ni glede volilne pravice nobene razlike med gorenjima dvema duhovnima volilcema in med tem poslednjim.

Častna občana učitelja R. v Št. V. in M. v L. sta bila uradno zadržana, volitve se osebno udeležiti ter sta izročila pooblastila županovi stranki s starejšim, stranki reda pa z novejšim datumom. Že pamet sama veleva, da mora v takem slučaju biti pooblastilo z novejšim datumom veljavno. Župan Sušnik pa si je vedel hitro drugače pomagati, ter je kratkoma obojestransko pooblastila zavrgel in njegova komisija je temu prikimala, četudi je vladni komisar sam proti takemu postopanju protestiral. Ugovarjalo se je od naše strani tudi pooblastilu kneza Rosenberga, ker je bilo podpisano le od njega samega in ne še od štirih drugih članov fidejkomisa.

Zanimivo je bilo, ko je raztreseni župan čital ime častnega občana dr. K. K. rauta in hitro dostavil: „der ist tot, er lebt nicht mehr“, potem pa začudeno pogledal, ko mu je gosp. Legat, ki je bil tudi kot častni občan gorenje občine pri volitvi navzoč, prezentiral njegovo pooblastilo z lastnoročno podpisanim imenom in potrjenim od dveh prič. Ker je nekoliko časa premišljeval, kaj naj bi v tem slučaju storil, stopi g. dr. Brejce pred njega ter mu pokaže s prstom na podpis, rekši: „ta je pa tudi župan, kakor vi, torej javna uradna oseba, ki sme voliti s pooblastilom“. Ta opazba je županu Sušniku tako imponirala, da se je prav ljubeznivo nasmehnil ter pustil pooblastilo pasirati.

Omeniti je tudi treba, da se je učitelju g. M. v M. od višje strani iz Celovca v zadnjem trenoku namignilo, da naj se ne vmešava v politične zadeve, ker je nastopil kot kan-

didat stranke reda in je za to listo tudi dejansko agitiral. On je vsled tega migljaja moral ostati doma ter se volitve niti udeležiti ni. V nasprotnem slučaju pa takega migljaja nikoli treba ni in učitelji smejo povsod brez ozira na svoj stan svobodno nastopati, ako je kje vtiho-tapiti med Slovence nemškonacionalno šušmarijo.

Če povemo še, da se volitev ni nikjer javno, t. j. pred cerkvijo razglasila, kakor je pri nas že od nekdaj v navadi, — da se je oglas, kateri dan da se ima volitev vršiti, nabil na desko edino le na županovem domu v Podgradu in ne tudi v Medgorjah in Zagorji, kakor je bil svojčas občinski odbor v javni svoji seji sklenil in določil, — da ni preteklo med dnevom razpisa in dnevom volitve postavno določenih osem dni, ker je bil oglas datiran z dnem 30. julija t. l., volitev pa se je vršila že dne 7. avgusta, smo pribili tu javnosti v spomin večji del krivic, ki so se inscenirale pri tej volitvi od strani tistih, ki bi radi gospodarili na stroške drugih.

Ko je naposled g. župan prečital še imena kandidatov obeh strank in povedal razmerje glasov, ki so jih dobili, stal je pred volilci blede kakor zid in glas se mu je tresel, da se je vsem navzočim smilil. Mož si je menda svest, da mu bije zadnja ura in da se bliža čas, ko mu bode odložiti župansko čast in izročiti občinske posle drugi spretnejši roki. Čas pa ni več daleč, kajti tudi proti tej volitvi se je napravil obširno sestavljen in vsestranski utemeljen rekurs na c. kr. deželno vlado, katerega prezreti ta ne bode mogla in tudi ni dvoma, da mu bode ugodila. Zahtevamo pa kar najodločneje že danes, da se mora prihodnja volitev vršiti na drugem primernejšem kraju, in ne več v županovi hiši, ter naj se določi za predsednika volilni komisiji energičnega c. kr. vladnega komisarja, da pridemo zopet enkrat do zaželenega reda in končnega miru, ker g. Sušnik je kot župan v naši občini nemogoč postal in nam v bodoče tudi več županil ne bo.

Ob sklepu bodi izrečena na tem mestu še presrečna zahvala vsem našim č. gg. častnim občanom in volilcem sploh, ki so se volitve udeležili bodisi osebno ali so poslali pooblastila; prav posebno pa se zahvaljujemo še našemu dičnemu in vrlemu prvoboritelju in častnemu občanu, gosp. dr. Brejcu, ki se ni ustrašil mučnega pota ter je na našo prošnjo in brzojavni poziv prihitel celo iz oddaljene Kraljevice med nas in na volišče, da zadosti svoji dolžnosti ter nam stoji s svojimi dobrimi sveti na strani. Odkrito smemo trditi, da se moremo za uspehe in moralično zmago, ker ta je na naši strani, zahvaliti največ le njemu samemu. Zahvalimo se pa tudi našemu državnemu poslancu g. Grafenauerju, ki je prihitel med nas, da odda kot častni občan svoj glas. Imeti take močje v svoji sredi, to nam napravi obilo veselja in nam daje pogum za nadaljno delovanje, ker vidimo, da nismo osamljeni.

Bog živi vse in na zopetno svidenje pri prihodnji dopolnilni volitvi!

Koroške novice.

Ljudski denar za plesalke. Poslušajte, kmetje, odprite ušesa! **700.000 kron**, toliko kot je na pr. večkrat cela slovenska vas vredna, posodi **koroška** hranilnica za novo gledališče v Celovcu! In sicer za 4½%. — Tako z veseljem poroča protiljudski list „Freie Stimmen“. — Hranilnica ima ogromno denarja! Valja se naravnost v milijonih! Razdeli vsako leto 120.000 K, a ne vinarja za slovensko stvar, in samo nekaj drobtin za nemške krščanske zavode! Denar pa so nanosili slovenski kmetje iz okolice, denar so nanosile celovške služkinje, ki so v precejšnjem številu slovenske! Ljudje božji, spametujte se! — Nosite vendar denar v domače, slovenske zavode, nosite denar v slovensko, celovško posojilnico. Gledališče celovško! Za koga je? Za celovške uradnike in meščane, ki hočejo ob zimskih večerih se zabavati, medtem ko vi doma sneg kidate, turščico luščite in drva pobirate. — 700.000 kron posojila! Moj Bog! Za kateri slovenski zavod bodo dali posojila? Mi, da postavimo kak dom, moramo pri vžigalcah štediti in beračiti od Poncija do Pilata, celovška gospoda pa gre v veliko palačo blizu kapucinov, tam dobi kup bankovcev in si gre zidati gledališče! Mi jim nosimo noter, drugi, naši rabeljni, pa ven! — Dobra šala to!

Trgovina s človeškim mesom! Zidje pošiljajo različne agente po dobrih krščanskih pokrajinah, ki pod različnimi pretvezami zvabijo poštena dekleta v tujino. — Obečajo jim dobre službe v gledališčih, v imenitnih družinah, nazadnje pa jih prodajo v slabe hiše ter jih za vedno pahnejo v pogubo. — Posebno naj se varujejo naša slovenska dekleta pred Trstom. Tudi

tam prežijo taki tigri na nedolžne, mlade žrtve. Ministrstvo za notranje zadeve je izdalo dva odloka na deželne politične oblasti, da naj strogo pazijo na take nečloveške trgovske ter na javne nesramne hiše. — Kaj pa v Celovcu? — Tu je javna nesramnost v polnem cvetu! Seveda nemški listi se nad tem nič ne spodbudijo. — Mi pa dosti. — Slovenska dekleta, ki drve trumoma v Celovec, so se tudi trumoma tu pogubile. — V tobačni tovarni delati, potem pa prosto stanovati v Št. Rupertu, to si marsikatera želi. Slovenskim staršem priporočamo v tem oziru opreznost. — Kar vas je slovenskih deklet v Celovcu, pridite v delavsko društvo! Tam ste varne.

Hudi so! Mladi psički imajo navado, da priletijo iz hiše, kadar si že mimo in se čudno zadirajo za teboj. Korajža je pri njih bolj od zadaj kot od spredaj. Tako tudi „štimatec“ in „Bauernzeitung“. Blagoslavljal se je stolp v Velikovu, ki se je zidal s cerkvenim denarjem. In glej ga: Psički lajajo, da je strah! Zastava jim ni všeč, Dobrovc jim je v želodcu, „Mir“ v stolpu jih vznemirja! Čisto iz sebe so! Res, dobivamo sami strašen respekt pred „Mirom“, ker se v sobotah Velikovčani za njega trgajo, in ker v Celovcu dva časnika kar z zobmi škripata! Velikovčani, pojte mirno v cerkev in ne bojte se za vaš gospodarski obstanek prav nič! — Veste, kak razloček je med vami in učitelji? Vi živite od poštenega slovenskega kmeta, učitelj pa dobi plačo od urada! Zato pa učitelj tudi lahko po časnikih brska in piše, kar se mu zdi, vi morate pa mirno s kmetom izhajati.

Dobrotnikom „Narodne šole“ v Št. Jakobu v Rožu in vsem slovenskim rodoljubom naznanjam, da bode slovesno blagoslovljenje imenovane šole v nedeljo, dne 27. septembra t. l. Spored slavnosti naznanim pravočasno.

Matej Ražun,
župnik.

Celovec. Koroška hranilnica, molzna krava za protestantske in liberalne zavode in gospode, je namesto odstopivšega zmernega ravnatelja dr. Ublna nastavila odvetnika dr. Mittereggerja, ime, ki je v Celovcu na prohodirskem glasu! Našincev ni v odboru.

Kotmaravas. (Samomor.) V torek, dne 4. t. m., se je v gozdu obesil Trabesinjakov hlapec. Imel bi bil v jeseni stopiti v vojaško službo in je mogoče, da se je tega zbal ter šel raje v smrt. Mnogo je že skušal na tem svetu, ali nobena stvar mu ni šla po godu. Dostikrat se sam sebi ni mogel prav gospodariti. Naj bi saj sedaj počival v miru!

Podgora. Po nesreči je p. d. Kesarjev dijak z revolverjem obstrelil svojega brata. Zadel ga je v stegno. Nihče ni vedel, da je krogla v revolverju.

Koviče. Dne 30. julija, ob 6. uri zjutraj, so našli mrtvega doma na peči Matija Spitzer p. d. Čemernjaka. Bolehal je že čez dve leti in večkrat tožil, da ga v prsih tako čudno boli; imel je srčno bolezen. Zvečer, 29. julija, se je vlegel na peč, kjer ga je po noči doletela nepričakovana smrt. Rajni zapuška vdovo in 10 otrok, ki vsi zelo žalujejo za svojim dobrim očetom. Dober, zgledni oče je bil ta mož, ki je znal vzgojevati svojo deco v strahu božjem, katerega je kazal tudi sam v svojem lepem življenju. Čemernjakova hiša je zgubila svojega dobrega gospodarja, koviški kmetje najboljšega sosesa, vsi pa prijatelja, kateri je vselej prav svetoval in izdatno pomagal. Najbolj pa žaluje za njim občina Zgornja-Vesca, v kateri je bil čez 12 let župan; župan ne samo v besedi, temveč tudi v obnašanju in dejanju. Bil je rajni tudi vseskozi narodnjak in se ni uklonil nobeni besedi, nobenemu pritisku od nasprotni strani. Vsa čast mu v vsakem oziru! Pogreb v soboto 1. avgusta je bil nad vse sijajen, velika množica ljudi, kdor je le mogel, je šel! Zdaj mirno počiva v hladni zemlji, njegovo ime in spomin na vernega moža-poštenjaka pa bo ostal vedno med nami!

Novavas pri Podravljah. (Nova maša.) To je dan, ki ga je Gospod naredil, so zaklicali preč. g. dekan med nagovorom na novomašnika, namreč našega č. g. Andreja Truppe, ko je stopil dne 9. t. m. čez prag svojega doma, hišice Gregorčeve, pripravljen iti darovat Vsemogočnemu prvo sv. mašo k podružni cerkvi v Podravljah. Izmed družic je pozdravila slavljenca mladenka Micka Heber z lepimi, v srce segajočimi besedami, navdušujoč ga za srčen vstop v težaven, a vzvišen in imeniten poklic ter je čestitala župniji skočidolski, iz katere je izšel v petnajstih letih že šesti duhovnik. Velike trobojnice okrog hišice so značile, da se sme smatrati slavljenca kot zvestega sina matere Slave. Nebroj ljudstva, sosednji duhovniki in precej bogoslovcev ga je spremljalo č omenjeni podružnici, kjer je slavnostni pridigar, č. gosp. župnik Svaton, v krepkih besedah razložil mogočen in

veličasten pomen duhovnika. Po svetem opravilu so se sešli slavnostni gostje v s slovensko zastavo okinčani Glazerjevi gostilni, v kateri je ves dan kipelo čisto veselje, se čulo lepo narodno petje bogoslovcev in drugih gospodov pevcev, je svirala godba in se vrstili navduševalni govori. To je bil dan, ki ga je Gospod napravil, ne samo vesel za dobro, vidno srečno slavljenčevu, za mater, za sorodnike in prijatelje, ampak tudi za celo okolico.

Rabelj. Propadli kandidat Schatzmayer je imel rdeči shod. — Kar je o pivu govoril, je še bilo. Pri pijači se rdečkarji res spoznajo. A ko je govoril o šoli, je moža popolnoma zvrnilo. Tako, je trdil čudni, nevedni možakar, morajo šole postati kot na Francoskem in Španskem, kjer niso več klerikalne. Tam menda je tudi blagostanja dosti! O, ti revasta reval! Nič ni čul mož, da je vinoreja v celi južni Francoski propadla. Nič ne ve, da je Španska strašno zadolžena, ker je bila od Američanov strašno tepena. In Rabelj naj to žlobudro posluša.

Višarje. Približno 300 romarjev iz Žitarevasi je obiskalo 10. avgusta sv. Višarje. Obiskali so pač ob enem tudi svojega priljubljenega dušnega pastirja g. župnika Weissa.

Šmohor. (Laški ogleduhi in njihova nesramnost.) Pet laških lovcev v laški uniformi so prijeli pazljivi naši žandarji pri volajskem jezeru ob laški meji. Predrznost lahonov je neznosna. Pred dvema letoma so hoteli napasti Rabelj. V Šmohor se je priplazila nekega dne cela laška kompanija. Izzivajo dan na dan. Zbirajo se očividno temni oblaki ob laški meji.

Velikovec.* (Korošcu v odgovor.) Umirajoči „Korošec“ se hujuje v zadnjih dveh številkah nad tem, da imamo v „Narodnem domu“ le vžigalice „V obrambo obmejnih Slovencev“ in nas obsoja, ker smo opustili one „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Kar naprej konstatujem, da nima „Narodni dom“ z omenjeno družbo nobene zveze, zlasti od lanskega leta, kar so nas „klerikalce“ slovenski visokošolci na tako olikan način vrgli iz družbenega vodstva. Kako navdušenje je vladalo ravno med obiskovalci našega „Narodnega doma“ za našo šolsko družbo pred zadnjo skupščino! To je bilo veselje! Toda, ko smo se vrnili iz Bohinjske Bistrice, se za Ciril in Metodovo pušico ni nihče več brigal. Ker klerikalci nič več ne dajo, je pa pušica prazna. Kdo je kriv? Liberalni dopisnik „Korošca“, roko na srce! Ti pišeš, da je to „škandalozno“, a za „skandale“ na zadnji skupščini, ki so jih uprizorili dijaki, najbrže že veš! Ti nas vprašuješ: „Ali je to hvaljeznost gotovih narodnjakov nasproti naši družbi...?“ Jaz pa vprašam: „Ali je to hvaljeznost liberalnih „razdiralcev“, da so nas „klerikalce“, ki smo do lanske skupščine toliko žrtvovali za družbo, postavili na hladno? „Korošec“ piše: „Zjokal bi se človek nad toliko zaslepljenostjo gotovih koroških slovenskih krogov“, jaz pa rečem: „Pameten Slovenec se v resnici zjoče nad zaslepljenostjo gotovih, kranjskega „razdiralizma“ prepojenih koroških slovenskih krogov“. Lepa sloga je vladala na Koroškem, dokler niso priplavali „razdiralni“ oblaki čez Karavanke v Korotan. Sami glejte! „Korošec“ se hlina: „V slogi, ne v razdvajanju je moč“. Da, razdiralec koroške sloge, vprašamo te: „Kdo je bil isti, ki je ustanovil slovenski klub v Velikovu, v katerem se je zbiralo redno 10 do 15 članov in se pri tem vedno požrtvovalno spominjalo naše šolske družbe?“ „Klerikalec“ Dobrovc je to storil. In kdo je bil zopet, ko se je začela radi osebnosti kršiti klubova vzajemnost, tisti, ki je trikrat poskusil, da bi vzdržal klub še naprej? Velikovški Slovenci ga poznajo. Sedaj pa vprašam: „Kdo so bili tisti, ki so „razdvajali“? Ali ne razni hudi listi, ki so razdrli naš klub? Kdo je rabil venomer izraze: „Ti črni hudiči“, in pri agitaciji za „Korošca“: „No, potem pa vstanite, farški podrepaniki“, „črne duše“? Kdo so tisti, ki se norčujejo iz naših delavnih izobraževalnih društev? Kdo so tisti, ki se rajše udeležujejo izrecno nemškonačionalnih prireditvev, zborovanj slovenskih društev in „Narodnega doma“ se pa izogibljejo? „Koroševemu“ dopisniku pa povem, da dokler se liberalni odborniki pri „Družbi sv. Cirila in Metoda“ ne bodo spametovali in sklenili s katoliško slovensko stranko poštenega kompromisa, tako dolgo naš „Narodni dom“ ne bo videl družbenih vžigalic.

Eden izmed vodstva „Nar. doma“ v Velikovu.

Št. Rupert pri Velikovu. V četrtek, petek in soboto (13., 14. in 15. avg.) se vrši abiturijentski sestanek katol.-nar. dijaštva v Šent-Rupertu. Pozdravimo najpriserneje drage nam goste iz vseh slovenskih pokrajin. — Dijak, cvet in sad naroda, se začne v zadnjem času dan za dnem bolj

* Za ta dopis je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. Ured. „Mira“.

oklepati velike krščansko-demokratske ljudske organizacije! Najboljše moči, ki jih slovensko katoliško dijaštvo premore, bodo se zbrale to pot na Koroškem. Prav tako! Zrna, ki so se sejala v istem smislu v zadnjih letih tudi med koroškim dijaštvom, bodo, porošena po novem mladeniškem navdušenju, lepše vzkli! Zato vnovič: Pozdravljeni, katoliški narodni dijaki!

Vabilo

na

Ljudsko veselico

ki jo priredi

s sodelovanjem slovenskih katoliških dijakov
Slovensko katoliško izobraževalno društvo
„Lipa“

dne 14. in 15. avgusta 1908 v Št. Rupertu pri Velikovu, ozir. v „Narodnem domu“ v Velikovu.

Spored:

V četrtek, dne 13. avgusta, zvečer ob 9. uri pozdrav v „Narodnem domu“. (Govori društveni predsednik.)

V petek, dne 14. avgusta, dijaška predavanja v šolski telovadnici v Št. Rupertu, in sicer:

Dopolodne:

1. Koroška v zadnjih 50 letih. (Čemer — Celovec.)
2. Dijak — cvet in sad svojega naroda. (Jazbinšek — Maribor.)
3. Separatizem in dijaštvo. (Munih — Gorica.)

Popoldne ob 3. uri:

1. Dijaštvo in populariziranje umetnosti. (Šimenc — Ljubljana.)
2. Vplivi na izobrazbo slovenskega dijaštva. (Škrbec — Ljubljana.)
3. O narodni vzgoji. (Jež — Kranj.)

V soboto, dne 15. avgusta, ob 8. uri zjutraj peta sv. maša s pridigo v Št. Rupertu. Nato ogledovanje okolice.

Ob 3. uri popoldne se vrši ljudska veselica po sledečem sporedu:

1. V šolski telovadnici v Št. Rupertu se uprizori Medvedova narodna igra:

Za pravdo in srce.

2. V „Narodnem domu“ (takoj po igri): Nagovor. (Govori državni in deželni poslanec g. Fr. Grafenauer.)
3. Aljaž: „Na dan“. Moški zbor z bariton-solo.
4. P. Hugolin Sattner: „Opomin k petju“. Mešan zbor.
5. Nagovor zastopnika abiturijentov.
6. Foerster: „Pesem koroških Slovencev“. Moški zbor.
7. Aljaž: „Občutki“. Moški zbor z bariton-solo.
8. Nedvéd: „Nazaj v planinski raj!“ Mešan zbor.
9. Aljaž: „Na bregu“. Moški zbor.
10. Aljaž: „Naša zvezda“. Moški zbor z bariton-solo.
11. Sklepne besede. (Govori društveni podpredsednik.)
12. Prosta zabava.

Vstopnina:

Sedeži: 1. vrsta 2 kroni;
2. 1 krona;
3. in 4. 50 vinarjev.
Stojišča 20 vinarjev.

Društveni odbor.

Žitaravas. Zborovanje pri nas se je prav pošteno obneslo. Vzbudi tako zborovanje tudi odmev naših nasprotnikov! Hajlali so in izzivali, da se je slišalo po vasi gor in dol! — Imajo pač pamet v petah in grlih namesto v glavi.

Jezerko. (Nova sv. maša.) V nedeljo, 2. avgusta, smo imeli slavnost, kakršne še ni gledala naša nad pol stoletja obstoječa župnijska cerkev. Ta dan je daroval naš rojak, sin skalnatega Grintovca in sive Kočne, č. gosp. Franjo Šenk, prvo sv. daritev. Domačini, veliko ljudi iz sosednih župnij in cela kolonija čeških letoviščarjev se je zbrala v cerkvi na dan prve sv. daritve, med katero je peval močen z nekaterimi tujimi močmi pomnožen moški zbor. Lepo število udeležencev, pokažnje topičev, spremljevano z močnim odmevom, ubrano zvonjenje, lepa s cveticami okrašena cerkev, veliko trobojnic, slavo-

lokov itd., vse je pričevalo, kako naše ljudstvo čisla duhovski stan. Po sv. maši smo se razveseljevali z novomašnikom na njegovem domu, ki stoji tik pod vnožjem z vednim snegem pokrite Kočne. Častitemu g. novomašniku želimo, da bi ga Bog ohranil še mnogo let v čast božjo in korist koroških Slovencev!

Krčanje. (Pogreb.) Dne 26. julija smo pokopali svojega učitelja Jožefa Drescher. Udeležba je bila velikanska, celo sosednji gospod župnik so prihiteli z visokih Djekš mu izkazati poslednjo čast. Rajni se je porodil dne 17. febr. 1862 v Slovenjem Plajberku in je služil kot učitelj v Vogrčah, Šmihelu pri Pliberku, Globasnici in 5 let pri nas. Zavoljo svojega prijaznega značaja je bil povsod zelo priljubljen. Bil je sicer prej jako dober in izvrsten učitelj. Žalibog se je pozneje vdal v našem samotnem kraju preveč „tolazniku“ alkohola, in ta ga je spravil v starosti komaj 46 let v prezgodnji grob. Bodi mu Bog milostljiv sodnik!

Iz Strpnave pri Šmihelu nad Pliberkom. (Kdaj bo red?) Letošnja suša, kakoršne še ne pomnimo, prizadela je ogromno škodo posebno nam, ki trpimo tudi pomanjkanje vode. Kakor znano, teče skozi našo vas edini „Globaški potok“, katerega regulacija spi že več let. Dasiravno prihajajo pritožbe glede potoka c. kr. okrajnemu glavarstvu v Velikovec, vendar do danes brez rešitve. Tako se je odposlala pritožba zastran rabe vode, katero spuščajo na travnike posestniki v Malivasi, občine Globasnica. Po več dni ni prišlo niti kaplje vode v potoku do vasi „Strpnava“. Morali smo, in še sedaj nekateri dan, voziti vodo za živino in kuho iz eno uro oddaljenega potoka Bistrica. V globaškem potoku pa je poginilo več tisoč rib postrv, po katerih se je voda, ki je nanovo pritekla, okužila. Lahko bi nastala res kakšna bolezen, kakor druga leta, na pr. legar, ki ga je vsakokrat povzročila voda iz potoka. Ko bi nastala res bolezen, tedaj bi pač imela višja oblast takoj vsa sredstva in sanitarne postave pri rokah. Ker pa se to ni zgodilo, nasprotno ker trpi cela Strpnava in poleg tudi Šteben vsled pomanjkanja vode, katero porabijo posestniki iz prejšnje vasi za travnike, tedaj prosimo in trkamo na zaprta vrata in gluha ušesa. Gospoda nam priporoča, da napravimo kak vodovod, kateri bi pa stal ogromno svoto tisočakov. Strpnava na takšno napravo nikoli ne bo mogla niti misliti, še manj pa je izvršiti. Zadeta je itak s precejšnjo svoto, ki jo bo morala prispevati k popravilu regulacije potoka, in znaša 4000 K. Če bo ta regulacija res enkrat dokončana, in se bo napravil red glede rabe vode iz potoka, bo ustrezno vsem povoljno, kakor je že bilo stoletja semkaj. Upamo in čakamo te odpomoči v najkrajšem času.

Prevalje. (Strela ubila pastirja.) Dne 7. t. m. dopoldne udarila je strela v hlev vrlega kmeta Praperja na Volinjah ravno v trenutku, ko je njegov 75 letni pastir Pavel Novak prignal čredo goved domov in jo hotel privezati k jasicam. Leseni hlev, stoječ v samotni, je bil takoj ves v plamenih. Ker ni bilo hitro pomoči blizu, ostal je osamljeni pastir s čredo šestih lepih juncev vred v ognju in je popolnoma zgorel. Dobili so ga šele iz razvalin. Od nog in rok ni ostalo drugega kakor kosti. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi. Bog tolaži žalujočo vdovo in otroke! Kmet Praper trpi ogromno škodo, ker za živino ni bil zavarovan. Naše sožalje!

Možica. (Izobraževalno društvo „Peca“) je v nedeljo, dne 2. avgusta, pokazalo zopet, da je v resnici kos svoji izobraževalni nalogi. Priredilo je dve igri: „Vaški skupuh“ in „Sv. Neža“. Vsa čast fantom in dekletam, ki se znajo na odru tako postavljati! Prva igra je združevala poučljivo s smešnim v prijetnem razmerju. Pred uprizoritvijo druge igre, ki je po svojem verskem značaju jako ganljiva, nam je domači g. župnik v lepih besedah pojasnil njeno vsebino, marsikomu je zaigrala solza v očeh, ko je gledal neustrašeno Nežo, katere niso zbegale ne sodnikove grožnje, ne prigovarjanje tovarišic-zapeljivk, ampak ki je hladnokrvno kakor utrjen vojščak položila svojo glavo na hlod kot žrtev svojemu nebeškemu ženinu. Občudovali smo odločno in rezki nastop Klavdije, trdovratne malikovalke, dočim je bilo obnašanje njenega soproga Simfronija resno in mirno, prav kakor se spodobi za sodnika. Prožno je bilo tudi kretanje vestalk. Živo nam je znala uprizoriti svojo materinsko bolelost mati Nežina. Istotako je služabnica Simfronijeva zadovoljivo rešila svojo nalogo. Polni resnih naukov in lepih zgledov za značajno življenje smo se vrnili domov. To je pač v resnici izobraževalno delo, ki ne vpliva ne samo na razum, ampak blazi tudi srce. Želeti bi bilo, da bi se takih uprizoritev udeležilo več moške mladine. Ali ni pametneje iskati si razvedrila ob sličnih koristnih prireditvah kakor pa

na pustem plesišču ob vaških sejnih? „Peci“ pa kličemo: Le krepko naprej po ti poti!

Sv. Križ nad Črnečami. (Nove orgle.) Lep kinč je dobila naša romarska cerkev z novimi orglami, katere je mojstrsko postavil naš rojak, g. Jan. Kuhar v Zakamnu. Krasno donijo, pa tudi zunanja oblika je kaj čedna. Blagoslovili smo jih na porcijunkulo. Za blagoslov so marljiva dekleta kor kaj okusno in lepo okinčala. V slavnostni pridigi je č. g. guštanjski župnik Avg. Križaj v vznesenih besedah razložil namen in pomen novih orgel, postavljenih v proslavo dvojnega jubileja: Papeževega in cesarjevega. Blagoslov je izvršil mil. gosp. prošt Flor. Isop ob asistenci ter daroval tudi slovesno sv. mašo. Peli so gg. pevci iz Slov. Gradca pod spretnim vodstvom č. g. mestnega župnika Al. Čížek-a. Popoldne po blagoslovu je bil koncert na orglah, ki nam je pokazal vso lepoto „Kraljice inštrumentov“ in izvežbanost gg. pevcev. Udeležba od strani vernikov je bila tako predpoldnem kakor popoldne zelo velika. Komisija, ki je drugi dan pregledala in kolavdirala nove orgle, se je o delu izrekla zelo pohvalno, v veliko čast našemu rojaku, g. Kuharju. Nove orgle imajo devet registrov.

Spodnji Dravograd. (Semenj) na dan 3. avgusta je bil dobro obiskan od strani kmetov, ki so hoteli prodati svojo živino, a kupcev ni bilo. Kar se je prodalo, je šlo pod ceno, zato so se ljudje kaj žalostni vračali od trga. Vkljub temu, da je cena živini tako nizka, je meso pri mesarjih še vedno zelo drago. Zadnji teden smo dobili zaželjenega dežja, a vendar ne dosti. Drava in Meža sta stalno zelo nizki.

Društveno gibanje.

Št. Janž v Rožu. „Slov. kat. izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico“ priredi mesečno zborovanje v nedeljo, dne 16. avgusta, ob 4. uri popoldne, v prostorih gostilne pri Činkovcu v Št. Janžu. Po zborovanju se bodo predstavljali igri: „Sveta Neža“ in „Jeza nad petelinom in kes“, za kateri se bo pobirala vstopnina za neude 30 vin., za ude je vstop prost.

Podljbeltj. („Delavski dom“) Stavba „Delavskega doma“ jako hitro napreduje. V dobrih treh tednih bodo vsa zidarska dela dokončana. Drugi rokodelci pa bodo tudi čisto lahko do oktobra gotovi, tako da že zdaj za gotovo lahko rečemo, da ga v sredi oktobra kot dovršeno delo lahko sprejmemo v roke. Stavba, posebno dvorana, je jako velika in dela čast delavski organizaciji. Socialni demokrati so si kupili „fano“, mi pa hišo, oni pod fano, mi pod streho. Pred otvoritvijo še priredimo za bolne delavce veselico, in sicer veseloigro „Doktor Vseznal“, s petjem, tamburanjem in šaljivo loterijo. Vse prijatelje in sploh vse, ki so med veselimi radi veseli, vabimo na dan 23. avgusta popoldne ob 3. uri h Kajzarju.

Slov. katol. narodno dijaštvo vabi na svoj sestanek v Gorici dne 21. in 22. vel. srpana 1908 v prostorih restavracije „Central“. Spored sestanka: V petek, dne 21. vel. srpana: Ob 9. uri dopoldne zborovanje odsekov: a) organizacijskega, nato b) literarnega. Ob 4. uri popoldne občini zbor „Slovenske dijaške zveze“. Ob 8. uri pozdravni večer. — V soboto, dne 22. vel. srpana: Ob 1/2 8. uri sv. maša, nato zborovanje: 1. Katolicizem in modernizem. (Ref. bogosl. Rustja, Gorica.) 2. Znanstvena organizacija med Slovenci. (Ref. cand. iur. Martin Malnerič, „Zarja“.) 3. Ali je mogoča med Slovenci katoliška umetnost. (Ref. phil. Jakob Šilc, „Danica“.) Ob 3. uri popoldne: 4. Dijaške in politične struje s posebnim ozirom na katoliške stranke. (Ref. iur. Anton Ogrizek, „Zarja“.) 5. Narodnostni problem. (Ref. iur. Lavoslav Kemperle, „Danica“.) Ob 8. uri zvečer komerz.

V Staremtrgu pri Slovenjemgradu obhajalo bo „Kmetijsko bralno društvo“ v nedeljo, dne 23. avgusta 1908, po večernicah na vrtu Petričevem cesarsko jubilejno slavnost tako-le: 1. Slavnostni govor; 2. cesarska pesem; 3. igra v petih dejanjih: „Požigalčeva hči“; 4. petje, tamburanje in druga godba; 5. prosta zabava. — Blagi gostje dobro došli!

Razglas

o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. k. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Meseca oktobra se otvori enajsti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Franciške. Zavod je v posebnem poslopu poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, vzema poleg veronauka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 kron, ali za ves tečaj 360 kron. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma, v posebnega oziroma vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk;

2. znati čitati, pisati in računati;

3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;

4. predložiti obvezno pismo staršev ali variha, da plačajo vse stroške;

5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma variha, naj se pošljejo

do 15. septembra t. l.

glavnemu odboru c. k. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 18. julija 1908.

Politične vesti.

Javna vprašanja:

Krščansko slovensko ljudstvo vpraša vlado in deželni zbor:

1. So deželni poslanci bili voljeni na Koroškem, da doma sedijo ali za deželni zbor?

2. Zakaj se vlada boji sklicati večkrat deželni zbor in za daljno zasedanje?

3. Kdaj bo sklican prihodnji deželni zbor?

4. Kje je volilna reforma in splošna volilna pravica?

5. Zakaj deželni zbor ničesar ne ukrene, ko vidi, da cela lesna trgovina v Beljaku, Rožu itd. roma v tuje laške roke?

Ustava na Turškem.

Stari sultan v Carigradu je imel vsaj enkrat dobro misel. Dal je ustavo, to se pravi: Rekel je svojim ljudstvom: Vi boste odslej živeli ne kot slepa živina, ampak kot prosti ljudje. Nadalje: Vladalo bo ljudstvo skupno po svojih poslancih z menoj. — No, nekaj se nam dobro zdi! — Angleži, Rusi, Francozi, Lahji so vsi silili tja, češ: Kruto gospostvo je tam. Pomagajmo prebivalstvu! Sultan je zavihal nos ter dal nepričakovano ustavo, to se pravi: Tujih nasvetov in tuje pomoči nam treba ni! Ostanite doma, bomo že sami ukrenili.

Kaj je novega po svetu.

Našim društvom po Slovenskem pošlje prihodnje dni, kakor čujemo, založništvo v Ljubljani na ogled po en izvod letošnje krasno opremljene jubilejne „Družinske Pratičke“, s prošnjo, da seznanijo z njo svoje člane in jim jo priporoče v nakup. Slavne odbore posameznih društev prosimo, da v smislu priloženega poziva store po svoji moči kar največ za vsestransko razširjanje te „Pratičke“. En izvod velja 24 vin., po pošti 10 vin. več. Pri naročilih na en ali dva izvoda naj se pošlje znesek naprej, najbolj v pisemnih znamkah.

Narodnega blaga ima družba sv. Cirila in Metoda vedno dovolj v zalogi, le žal, da se ne

sega prav pridno po njem. Če bi vsaki deseti rodoljub storil svojo dolžnost, ne imeli bi več tolikega števila razglednic v zalogi. Ob času veselice, prosimo, spomnite se našega narodnega blaga, zlasti razglednic, narodnega kolka in gostilničarji računskih listkov!

Davčna moč Nemcev na Kranjskem. „Slovenski Branik“ poroča: Iz uradne statistike je razvidno, da so plačali l. 1904. Nemci od 3.843.256 kron vseh direktnih davkov le 107.406 K, torej komaj 3%, od indirektnih davkov 9.110.380 kron pa tudi komaj 3%, tako, da ne plačajo Nemci na Kranjskem niti pol milijona, Slovenci pa okoli 12 milijonov kron davkov. Če pa primerjamo pravice, ki jih uživata obe narodnosti na Kranjskem na podlagi teh dolžnosti, pridemo do podatkov, ki so naravnost sramotilni za nas in se dajo razložiti le z veliko potrpežljivostjo našega naroda.

Nevihita na Goriskem. Iz Gorice se poroča, da je v zadnjih dneh tam razsajala grozna nevihta. Mnogo hiš je poškodovanih, nebroj dreves izruvanih, vinogradi večinoma uničeni, tisoče komadov živine pokončanih, polja in travniki s šuto pokriti. Po hišah in hlevih stoji voda še po 1½ m visoko.

Jubilejni zlati po 100 kron. Na Dunaju se bo kovalo 10.000 takih zlatov v spomin šestdesetletnega cesarjevega vladanja. Ob koncu avgusta bodo prišli tudi ljudstvu v roke; a zamenjale se bodo samo za manjše zlate po 20 ali 10 kron. Treba bo pa kakih 40 vinarjev povrh plačati. — Imeli bodo večinoma le spominsko vrednost.

Neverjetno izprijena mladina. Osemnajstletni prisiljenec Anton Eisenkolb je bil 24. p. m. v Gradcu obsojen zaradi motenja vere na šest tednov zapora. Mladenič, ki je vkljub mladosti že večkrat kaznovan, je vzel 24. majnika t. l. k božji službi v prisilnici v Messendorfu veliko opeko. Ker je bila tedaj nedelja, so imeli prisiljenci, katerih je bilo kakih 70 navzočih, sv. mašo z blagoslovom. Ko je postavil duhovnik monštranco na oltar, je zalučal proti njej Eisenkolb opeko, ne da bi jo zadel. Zatoženec je takoj priznal svoj zločin in rekel, da je storil to, ker je popolnoma brezveren. Zločini mladine se množijo, in kljub temu ne nehajo kratkovidneži pridigovati o zlati svobodi ali liberalizmu.

Donesek amerikkanskega mesečnika. Mesečna naklada zabavnega mesečnika „Every Bodys Magazine“ znaša 600.000 izvodov, ki se prodaja po 15 cent. V letu 1906 je dobil list samo za anonce (naznanila) 750.000 dolarjev; vsaka številka ima približno 200 naznanil. Čisti dobiček iz prodaje izvodov in naznanil je iznašal l. 1906 9 milijonov kron, letni dobiček 2 milijona kron. Taki zabavni listi, ki imajo lahko berilo, lepe slike in nudijo svojim bralcem veliko poučnega in zanimivega, so v Zadržnih državah severne Amerike in na Angleškem jako priljubljeni.

Vožnja po zraku. Na bodenskem jezeru živi nek grof Zepelin, ki si je pridobil po celem svetu slavno ime s tem, da je zgradil že tri zrakoplove, s kojimi se ni vzdignil samo v zrak, ampak se že nekako prosto gibal po zraku. Več let je z neumorno vstrajnostjo grof Zepelin v Fridrihshafnu gradil nov zrakoplov, ki je bil 180 metrov dolg in bil sestavljen iz aluminija. Aluminij je svetla kovina kot srebro, a lahko kot pero. Nemška država je obljubila iznajditelju za zrakoplov 2 milijona mark, ako se mu vožnja posreči, in povrh še nagrado 500.000 mark. — 5. avgusta se je dvignil grof v zrak ter v 24 urah prevozil od bodenskega jezera preko Majnce in nazaj 800 kilometrov, to je skoro tako daleč kot od nas v Rim. A nekaj ur pred ciljem ga je zadela strašna nesreča. Spustil se je bil na zemljo, da bi popravil neko malo poškodbo na stroju. Ker je pa zrakoplov bil zavezan s slabimi koli, ga je nakrat močen vihar, ki je ne nadoma nastal, odtrgal od zemlje, in dasiravno je štirideset mož poizkušalo zadržati ga, se jim ni posrečilo. Popadali so vsi na tla. Letel je zrakoplov 600 metrov daleč, in z ostjo se je zaletil v drevesa, katera je izruval, nato pa udaril ob zemljo. Nato je pričel goreti. Ko je Zepelin izvedel za nesrečo, je obupno sklepal roke. Hotel je ravno na dom sporočiti o svojih uspehih! Mož je 70 let star; ves svoj trud, svoj denar, svoj čas žrtvuje za svojo iznajdbo! Nakrat v par minutah silnejša moč, ogenj in vihar pokonča vse. Na Zepelinov zrakoplov je gledala cela Nemčija s ponosom. Zato se je pa tudi ljudstvo s cesarjem vred za njega zavzelo. Trije milijoni nemških mark je na novo zbranih, da Zepelin prične graditi nov zrakoplov.

Iz Turškega. Poganski Turek, kakor je nekaj v naših deželah vse uničil, tako tudi zdaj še noče ničesar vedeti o krščanski in evropski omiki! Turkom je na pr. prepovedano, potovati po drugih deželah, da bi ne postali nezadovoljni, ko vidijo

napredek drugod. — Na Turškem skoro ni poštene ceste. Po mestih rabijo še zdaj večinoma petrolej. — Plinova luč le počasi napreduje. Električna je doli cel čudež. — Posebno glavno mesto Carigrad je zanemarjen, ni drugega kot velikanska, ogromna vas z neštevilnimi gnojnicami po vseh kotih in cestah. Na tisoče psov lazi po cestah, ki se tam vzredijo in poginejo, in ki imajo nalog, da ulice počedijo. — Pred kratkim je sultan celo prepovedal, da se avtomobili ne smejo voziti po naselbinah turške države.

Spet nekaj iz Amerike! Blizu New-Yorka si misli zidati ameriški bogatin Reimann hišo, ki se bo lahko poljubno sukala, tako, da bodo sobe ali proti solncu ali proti morju obrnjene. Stala bo hiša na veliki plošči, ki jo bo električna moč premikala. — Stala bo menda samo 12.000 kron!

Vlak skozi goreč gozd. Dne 11. avgusta se je vnel vsled neznosne vročine in suše ob železniški progi Lisabon-Oporto gozd. Ko je bilo vse na obeh straneh v plamenu, pridrdra v največji naglici brzovlak! Vkljub temu, da je švigal brzovlak kot blisk naprej, so bili vozovi vsi opečeni in ožgani, in popotniki so dobili skoro vsi opekline, tako da je morala večina v bolnišnico.

Ženske kot borilke z biki. Na Španskem, kjer so nevarne igre z biki že dolgo v navadi, so nekaj časa sem začele nastopati v borbi z biki tudi ženske, ki nočejo v nobeni zadevi zastajati za moškimi. Javnost se je pa nad to razvado zgražala, in ko so hotele pred kratkim junaške Španjolke prirediti v Madridu na velikem javnem prostoru borbo z biki, je vsled obče nevolje prepovedala policija to čudno igro, in ministrstvo je nato prepovedalo ženskam po celi državi, nastopati kot borilke z biki.

V tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu je dobili nedavno izšlo zanimivo in poučno knjigo:

Dr. Kušej,

Joseph II. und die äussere Kirchenverfassung Innerösterreichs.

XVIII in 358 strani 8°. — S tremi kartami. Cena broširanemu iztisu 16 kron, elegantno vezanemu 18 kron, po pošti 60 vin. več.

Prečastito krško knezoškofijstvo priporoča častitim župnijskim uradom nabavo te znanstvene knjige v zadnji (3.) številki svojega cerkvenega lista „Kirchliches Verordnungsblatt“ in dovoljuje, da se jo sme naročiti na cerkven račun.

Naj torej ta knjiga ne manjka v nobeni župnijski knjižnici.

Tržne cene v Celovcu

6. avgusta 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)			
	od		do		K	v		
	K	v	K	v				
Pšenica	—	—	—	—	—	—		
Rž	20	—	21	18	12	42		
Ječmen	—	—	—	—	—	—		
Ajda	20	76	21	16	10	80		
Oves	16	50	18	18	6	—		
Proso	—	—	—	—	—	—		
Pšeno	—	—	29	20	18	40		
Turščica	—	—	—	—	—	—		
Repica (krompir)	—	—	6	22	2	80		
Seno, sladko	7	—	9	—	—	—		
„ kisló	5	40	7	40	—	—		
Slama	5	40	6	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—		
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—		
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80	—	—		
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—		
Slanina (špeh), povoj., 1 „	1	90	2	—	—	—		
„ „ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—		
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—		
Jajca, 1 par	—	12	—	14	—	—		
Piščeta, 1 „	2	40	2	80	—	—		
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m² .	3	20	3	40	—	—		
30 „ „ mehka, 1 „ .	2	80	3	—	—	—		
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
			žive vage					
			zaklana					
	od	do	od	do	od	do		
		v k r o n a h						
Biki	—	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	70	—	—	—	2 2	
„ za vožnjo	360	470	68	—	—	—	20 11	
Junci	—	—	68	—	—	—	2 2	
Krave	124	340	66	—	—	—	82 28	
Telice	168	220	—	—	—	—	4 3	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	14	36	—	—	—	—	314 188	
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	

Slovenci, spominjajte se Velikovski šole!

Loterijske številke 8. avgusta 1908:

Gradec 14 9 50 42 45

Dunaj 2 52 76 70 47

Listnica uredništva.

Strpnavas. Obrnite se na poslanca in mu pismeno vse natanko razložite. Zdravi!

Žvabek. Ne morem, odpotujem v Švico za 14 dni. Na zdar!

Slovenci! Kupujte le pri domačih slovenskih tiskarjih, ki se priporočajo v „Miru“. — Svoji k svojim!

I. koroško slovensko tamburaško društvo „Bisernica“ priporoča slavnemu občinstvu svoje nove tamburaške razglednice

v nakup. Cena: 1 komad 10 vinarjev. Dobivajo se pri Aleksander Fritz-u, društvenemu blagajniku v Celovcu, Kosarske ulice št. 30, I. nadstr.

NESTLÉ-jeva moka za otroke

Priznana redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolna želodca.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, sina poštenih starišev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki je z dobrim uspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj

tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

SANATOGEN

neogibno potrebno krepčilno in osvežujoče sredstvo za vse, ki se čutijo utrujene in revne, kakor sploh

za nervozne in slabe.

Presojen imenitno od več nego 7600 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Brošura zastoj in franko od Bauer-ja & dr., Berolin SW. 48. Glavni zastopnik C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 1.

Lovske puške



vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Edino pristen je le

Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko redovnica. Najmanjša pošiljatev 12½ ali 6¼ ali patentirana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavoj brezplačen.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3.60. — Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tišanje v želodcu, gorečico, krče, kašelj, zasliženje, vnetja, ranitve, rane itd.

Naročila ali denarne pošiljatev se naj naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Gostilna

s tobačno trafiko, z gospodarskim poslopjem, kegljiščem, vse na novo sezidano, s 3 orali dobrega sveta, še osem let davka prosta, pripravna za malo trgovino ali rokodelca, 45 minut od pliberškega kolodvora oddaljena, se zavoljo družbinskih razmer takoj proda za 9000 K. 4000 K more na hiši ostati. Natančnejša pojasnila daje posestnik v Breškivasi št. 12, pošta Šmihel nad Pliberkom.

V malo dneh izide v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeve ulice šte. 6, krasno opremljena

jubilejna Družinska Pratika

za leto 1909.

Cena kot doslej 24 vin. izvod.

Letošnja „Pratika“ bo presegala po svoji krasni opremi in zbrani vsebini vse dosedanje izdaje, ker bo imela poleg obilice poučnega in zabavnega berila z mnogimi slikami tudi štiri krasno izvršene slike v trobarvnem tisku: **Lurške Matere božje**, jubilarov papeža **Pija X.** in cesarja **Franca Jožefa I.** ter izložbo „**Katoliške Bukvarne**“ v Ljubljani.

Katol. slov. ljudstvo!

Ta jubilejna „Pratika“ je edina naša pratika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka še tako oddaljena slovenska hiša! Zahtevajte pri trgovcih „**Družinsko Prati**ko“ in ne dajte si usiliti nobene druge! Kupujte in priporočajte le **našo pratiko!**

Glavno zalogo imajo: „**Katol. Bukvarna**“, Prodajalna „**Katolišk. tiskovnega društva**“ in nekateri večji trgovci v Ljubljani.

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom. 17 vin. izvod, nad 100 kom. pa po 16 vin.

A 209/8
14

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Velikoven se na prošnjo mj. dedičev po

Gregorju Ehart p. d. Faulu
v Spodnji vesi

prodajo na javni dražbi k zapuščini spadajoče premičnine, posetev, obiranje sadja in naslednja posestva, kakor Faulovo posestvo, vl. št. 7 kat. obč. Led, Oblakovo zemljišče, vl. št. 62 kat. obč. Led, Ehartove njive, vl. št. 64 kat. obč. Led in Kropfčevo posestvo, vl. št. 54 kat. obč. Ruda.

Posestva merijo 44 ha, 13 m² in imajo čistega dobička 846 K 59 vin.; ista se bodo le kot celota skuaj izklicala za 26.000 K in znaša jamščina 2600 K.

Najvišji ponudek je od dneva dražbe obrestovati po 5% in po eno tretjino po vsakih treh mesecih od dneva domika pri tukajšnjem sodišču v gotovini izplačati.

Zdražitelj more tabularne terjatve v znesku 13.871 K 28 vin. prevzeti na račun najvišjega ponudka.

Premičnine, posetev in obiranje sadja se bodo samo za ali nad cenilno vrednostjo proti takojšnjemu plačilu v gotovini oddale.

Dražba se vrši

v četrtek, dne 20. avgusta 1908,
ob 8. uri predpoldne na licu
mesta v Spodnji vesi.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo. Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Pogoji za roke in kraj plačila itd. se lahko vpogledajo pri tukajšnji sodnji.

C. kr. okrajno sodišče Velikovec, odd. I.,
dne 26. julija 1908.

Kapun l. r.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbir.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bode letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za ženine in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

A 212/8
2

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Velikoven se na prošnjo dedične po

Jožefu Kassl p. d. Pinkiču v
Dravskem dvoru

prodaja na javni dražbi k zapuščini pripadajoče Pinkičevo posestvo vl. št. 46 kat. obč. Tinje.

To posestvo meri 11 ha 46 a 94 m², ima čistega dobička 235 K 8 vin. in znaša zanj izklicna cena 7000 K, jamščina 700 K. Najvišji ponudek je od dneva domika obrestovati po 5% in po polovici tekom 3, ozir. 6 mesecev od dneva dražbe pri tukajšnjem sodišču v gotovini izplačati.

Zdražitelj more tabularne terjatve v znesku 3457 K 4 vin. prevzeti na račun najvišjega ponudka.

Dražba se vrši

dne 19. avgusta 1908 opoldne
ob 12. uri v c. kr. notarski
pisarni v Velikoven.

Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Pogoji za roke in kraj plačila itd. se lahko vpogledajo pri tukajšnji sodnji.

C. kr. okrajno sodišče Velikovec, odd. I.,
dne 26. julija 1908.

Kapun l. r.

Nobenega mrčesa ni več Fichtenin.
tam, kjer se rabi

Fichtenin umori hitro in gotovo stenice, ščurke, miši, mravlje, prašičke itd., ugonablja psom bolhe, uničuje gosenice, listne in krvne uši, bolhače itd. v sadonosnikih in vrtilih.

Najboljše branilo za domače živali proti komarjem, muham in obadom.

Popolen uspeh! Zajamčeno brez strupa!

Zaloga v Celovcu: Pri Antonu Kober, drogerija pri „Rdečem križu“; Alojziju Schaffer, drogerija pri „Črnem psu“; Francu Murko, Amandu Prosen, Rozini Valesi.

Zaloga v Beljaku: Pri Janezu Bachlechner; Francu Martinek, Francu Michol, A. Morocutti, M. Pippan, Preslauer & Brugger, V. Pufitsch, P. Weiss.

Zalogi v Trgu: Pri M. Gasperčiču, Jožefu Klaus.

Zaloga v Št. Vidu ob Glini pri Janezu Knaus.

Kupijo se takoj

dve dobro ohranjeni kmetski posesti, katera naj ne bodo oddaljena od glavnih cest ali občin. Posestniki srednjih posestev naj blagovolijo naznaniti takoj prodajo svojih posestev na upravnistvo „Mira“.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnice in rezalnice. Samodelujoče patentovane prenosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde. Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne poljedelskih strojev, železolivarne in parne kovarne

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ilustrirani ceniki sastonj in franko. — Zastopniki in prekupci se iščejo.



Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

➡ Kolodvorska cesta št. 27. ➡

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

➡ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ➡

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.